

РОЗДІЛ II. ІСТОРИЧНА РЕТРОСПЕКТИВА МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

УДК 793.3 (07) (09) (477.65)

Л. М. Андрощук
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини

ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ МОДЕЛІ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ «ШКОЛА МИСТЕЦТВ – КІРОВОГРАДСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ КОМПЛЕКС – КІРОВОГРАДСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

У статті проаналізовано основні етапи становлення інноваційної педагогічної моделі хореографічного виховання «Школа мистецтв – Кіровоградський обласний загальноосвітній навчально-виховний комплекс гуманітарно-естетичного профілю (гімназія-інтернат-школа мистецтв) – Кіровоградський державний педагогічний університет» у системі хореографічно-педагогічної освіти. У результаті дослідження: 1) обґрунтовано роль танцювальних колективів у розвитку хореографічного мистецтва на Кіровоградщині; 2) висвітлено поетапність відкриття, мету та напрями діяльності школи мистецтв та Кіровоградського обласного загальноосвітнього навчально-виховного комплексу гуманітарно-естетичного профілю (гімназія-інтернат-школа мистецтв); 3) показано діяльність кафедри хореографічних дисциплін Кіровоградського державного педагогічного університету імені В. Винниченка як центру культурно-творчої, методичної, науково-просвітницької діяльності регіону та України.

Ключові слова: *хореографічно-педагогічна освіта, інноваційна педагогічна модель, хореографічне виховання, школа мистецтв, Кіровоградський обласний загальноосвітній навчально-виховний комплекс гуманітарно-естетичного профілю (гімназія-інтернат-школа мистецтв), Кіровоградський державний педагогічний університет.*

Постановка проблеми. Першочерговим завданням сучасної системи хореографічної освіти є збереження кращих традицій і розробка й упровадження інновацій для забезпечення реалізації творчого потенціалу індивідуальності, створення умов для її розвитку й саморозвитку в навчально-виховному процесі навчального закладу.

У «Національній стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» наголошено на тому, що національна системи освіти потребує впровадження інноваційних педагогічних моделей. Аналіз

еволюції хореографічно-педагогічної освіти в Україні дає змогу виявити кращі здобутки та окреслити перспективи розвитку хореографічної освіти на основі вивчення досвіду функціонування кращих комплексних педагогічних закладів у системі хореографічно-педагогічної освіти. Серед кращих моделей хореографічного виховання в Україні комплекс «Школа мистецтв – Кіровоградський обласний загальноосвітній навчально-виховний комплекс гуманітарно-естетичного профілю (гімназія-інтернат-школа мистецтв) – Кіровоградський державний педагогічний університет».

Мета статті – проаналізувати основні етапи становлення інноваційної педагогічної моделі хореографічної освіти «Школа мистецтв – Кіровоградський обласний загальноосвітній навчально-виховний комплекс гуманітарно-естетичного профілю (гімназія-інтернат-школа мистецтв) – Кіровоградський державний педагогічний університет» у системі хореографічно-педагогічної освіти.

Виклад основного матеріалу. Кіровоград називають танцювальною столицею України, що зумовлено не лише активним прилученням великої кількості дітей та молоді до занять хореографією, а й якістю виконавської майстерності та хореографічних композицій, яка підтверджена чисельними всеукраїнськими та міжнародними відзнаками.

Створення за ініціативи Народного артиста України, професора Короткова А. Є. танцювального колективу та відкриття школи мистецтв, загальноосвітнього навчально-виховного комплексу, хореографічної спеціальності при Кіровоградському державному педагогічному університеті та багатовекторна взаємодія всіх закладів дозволила створити унікальний, єдиний в Україні та світі інноваційний навчальний комплекс.

У результаті дослідження виокремлено такі етапи становлення інноваційної педагогічної моделі хореографічного виховання:

1. Аматорський (50–80-і роки ХХ століття), для якого характерно розвиток аматорського мистецтва, створення в Кіровограді ансамблю народного танцю України «Ятрань» (1949 р.) та народного хореографічного ансамблю «Пролісок» (1970 р.).

2. Підготовчо-професійний (1989–1998), для якого характерно відкриття при спеціальності «Початкове навчання» спеціалізації «Хореографія» на педагогічному факультеті Кіровоградського державного педагогічного інституту ім. О. С. Пушкіна; створення обласної школи мистецтв (1990 р.); створення самостійної кафедри хореографічних дисциплін при КДПУ ім. В. Винниченка (1994 р.); відкриття Кіровоградського обласного загальноосвітнього навчально-виховного комплексу гуманітарно-естетичного профілю (гімназія-інтернат-школа мистецтв) (1996 р.) з метою підготовки абітурієнтів для Кіровоградського державного педагогічного інституту імені В. Винниченка; переведення «Хореографії» в статус самостійної спеціальності зі спеціалізацією

«Народознавство» (1997 р.) та «Англійська мова і зарубіжна література» (1998 р.) в Кіровоградському державному педагогічному університеті імені В. Винниченка; створення перших в Україні програм і навчально-методичних посібників для відділень хореографії в педагогічних ВНЗ; підвищення якості кадрового складу викладачів кафедри хореографічних дисциплін КДПУ ім. В. Винниченка через залучення до викладацької діяльності кращих випускників спеціальності «Хореографія» та присвоєння провідним викладачам кафедри звання Народний артист України (А. Коротков, 1994 р.) та вченого звання професор (А. Коротков, 1996 р.).

3. Етап становлення та модернізації (1999 – 2016), для якого характерною є презентація викладачами кафедри хореографічних дисциплін КДПУ ім. В. Винниченка низки навчально-методичних видань; підвищення якості кадрового складу викладачів кафедри хореографічних дисциплін КДПУ ім. В. Винниченка через присвоєння провідним викладачам кафедри звання заслуженого працівника культури (І. Спінул 2011 р.), Народний артист України (В. Похиленко, 1999 р.), вченого звання доцент (А. Кривохижа 2002 р.) та професор (В. Похиленко, 2003 р.); розширення репертуару народного хореографічного ансамблю «Пролісок»; припинення існування ансамблю народного танцю України «Ятрань» (2002 р.); створення в Кіровограді музею історії українського хореографічного мистецтва (2004 р.); запровадження профільного навчання за суспільно-гуманітарним, природничо-математичним та художньо-естетичним напрямками в гімназії (2004 р.); відкриття Малої академії наук учнівської молоді як структурного підрозділу гімназії (2008 р.).

Важливу роль на всіх етапах становлення хореографічно-педагогічної освіти відігравали танцювальні колективи Кіровограду, які стали:

- осередком хореографічної культури регіону;
- взірцем хореографічної культури України на кращих сценах світу;
- передумовою відкриття спеціальності «Хореографія» в Кіровоградському державному педагогічному університеті ім. В. Винниченка;
- аспектом професійного становлення майбутнього вчителя хореографії;
- фундаментом створення інноваційної педагогічної моделі хореографічного виховання: школа мистецтв – загальноосвітній навчально-виховний комплекс гуманітарно-естетичного профілю (гімназія-інтернат-школа мистецтв) – Кіровоградський державний педагогічний університет.

Серед найвідоміших хореографічних колективів України ансамбль народного танцю «Ятрань», яким керував упродовж 1957–86 років талановитий український хореограф, фольклорист, етнограф, режисер і педагог, народний артист України, професор, заслужений діяч мистецтв України (1967), почесний громадянин м. Кіровоград (1998), засновник заслуженого ансамблю танцю України «Ятрань» та академічного театру народної музики, пісні й танцю «Зоряни» Анатолій Михайлович Кривохижа [7].

За активну творчу, культурно-просвітницьку та педагогічну діяльність Анатолія Кривохижу було нагороджено орденом Трудового Червоного прапора, орденом Леніна, орденом Вітчизняної війни, почесними відзнаками «Честь і слава Кіровоградщини», Міністерства культури й туризму України, медаллю «Павло Вірський» та іншими відзнаками.

Заслужений ансамбль танцю України «Ятрань» став лауреатом багатьох міжнародних фестивалів і конкурсів різних країнах світу. Серед перших міжнародних заходів ансамблю стали фестивалі у Словаччині, Чехії, Болгарії, Угорщині, Англії, Іспанії, Польщі, Югославії [7]. У 1964 році Верховна Рада України присвоїла йому почесне звання «Заслужений самодіяльний ансамбль народного танцю УРСР» за внесок ансамблю в справу популяризації українського народного танцю [11]. У 1965 р. колектив уперше став лауреатом Республіканського конкурсу та взяв участь у творчому звіті художньої самодіяльності України в Москві, а в 1967 р. ансамбль став переможцем всесоюзного фестивалю самодіяльного мистецтва [7]. Активна творча діяльність ансамблю сприяла зосередженню в колективі кращих фахівців у галузі хореографічного мистецтва, підвищувала інтерес та сприяла залученню великої кількості дітей і молоді до занять у хореографічних колективах Кіровоградської області. Анатолій Кривохижа вивчав традиції хореографічної культури не лише рідної області, а й усіх регіонів України. Його авторські роботи були відзначені провідними балетмейстерами України та світу як взірці поєднання професіоналізму та природної танцювальної самобутності українського народу. У репертуарі колективу постановки А. Кривохижі «Ятранські весняні ігри», український жіночий хоровод «Рушничок», «Танок-привітання», «Поворотня», «Василечки», «Колядки», «Ятранські весняні ігри», «Віночок Закарпаття», «Гуцулка», «Мишенська кругова», «Три діди», «Аркан», «Подільський рушничок» та ін.[4; 7].

Останнім художнім керівником колективу став заслужений працівник культури України Василь Босий. Протягом 18 років під керівництвом Босого ансамбль успішно виступав на фольклорних фестивалях у Польщі (1992 р., 1994 р., 1996 р.), Сербії (1996 р.), Словаччині (1996 р.), Великобританії (1998 р.), Греції (2001 р.). У другій половині 2000-х років Заслужений ансамбль народного танцю України «Ятрань» через відсутність фінансування припинив своє існування. Ансамбль народного танцю України «Ятрань» відіграв важливу роль у розвитку хореографічного мистецтва в Кіровоградській області та став підґрунтям для розвитку хореографічно-педагогічної освіти регіону [12].

Засновник і перший керівник народного танцю України «Ятрань» Анатолій Кривохижа відіграв одну з ключових ролей на всіх етапах становлення хореографічно-педагогічної освіти на Кіровоградщині. Адже, окрім потужного впливу на розвиток танцювального мистецтва в Кіровограді та в Україні загалом на аматорському етапі, на професійно-

підготовчому етапі становлення хореографічно-педагогічної освіти в 1997-му році А. Кривохижу запрошують працювати викладачем кафедри хореографічних дисциплін Кіровоградського державного педагогічного університету, що забезпечує підвищення якості кадрового складу кафедри. На етапі становлення та модернізації хореографічно-педагогічної освіти А. Кривохижа видає перший методичний посібник для вищих навчальних закладів «Гармонія танцю» з курсу «Мистецтво балетмейстера» (2000 р.), а з 2002 р. він – доцент кафедри хореографічних дисциплін КДПУ ім. В. Винниченка, де викладає дисципліни «Мистецтво балетмейстера», «Підготовку концертних номерів», «Народознавство та хореографічний фольклор України». Він – один із найактивніших ініціаторів відкриття на етапі становлення хореографічно-педагогічної освіти музею історії українського хореографічного мистецтва в державному музеї-заповіднику «Хутір Надія» (2004 р.).

Ще одним хореографічним колективом, який відіграв важливу роль у становленні хореографічно-педагогічної освіти в Кіровограді став народний хореографічний ансамбль «Пролісок», який було створено А. Є. Коротковим у 1970 році.

За значний внесок у розвиток освіти й культури України Анатолію Єгоровичу Короткову присвоєно почесні звання «Заслужений працівник культури України» (1980) та «Народний артист України» (1994); нагороджений медаллю «За трудову відзнаку» (1986) та орденом «За заслуги» III ступеня (1999), Грамотою Президії Верховної Ради України та почесними грамотами Міністерства освіти і науки України [1]. Ансамбль танцю «Пролісок» став взірцевим хореографічним колективом України, який демонстрував власний творчий доробок на кращих сценах України та світу. Серед нагород колективу Гран-прі Міжнародного фестивалю «Слов'янський базар» (Білорусія, 1997 р.); Гран-прі «Срібний дельфін» Міжнародного фестивалю «Music World» (Італія, 2002 р.); диплом лауреата I Всеукраїнського фестивалю народної хореографії імені Павла Вірського (2003 р.); диплом лауреата Міжнародного музичного фестивалю дітей та молоді «Метаморфози замків» (Чехія, 2005 р.); диплом лауреата Міжнародного фестивалю «County Wandering» (Угорщина, 2006 р.); диплом лауреата Міжнародних музичних фестивалів Португалії та Іспанії (2007 р.); Гран-прі II Всеукраїнського фестивалю-конкурсу народної хореографії імені Павла Вірського (2007 р.); Гран-прі та диплом абсолютного переможця VIII Міжнародного фестивалю-конкурсу на Півдні Чехії-Італії «Чеська казка» (2010 р.); Гран-прі II Всеукраїнського фестивалю-конкурсу народної хореографії імені Героя України Мирослава Вантуха (2011 р.); диплом лауреата XIII Міжнародного фестивалю культури та мистецтв (Туреччина, 2012 р.) та ін.

Творчим кредо колективу стало поєднання технічної виконавської досконалості з естетикою образності танцю нового покоління. Серед кращих робіт колективу танцювальні композиції на основі традиційної

культури України («Квіти України», «Добрий вечір, щедрий вечір», «Вівчарські ігрища», «Купальська ніч», «Козачата», танець-гра «Женчику-бренчику», «Закликання та прихід Весни», «Купальська ніч»), світової танцювальної культури (російський народний танець «Калинка», латвійський народний танець «Пасака», литовський народний танець «Руцаветіс», молдавські народні танці «Мерунцика», «Резешаска», білоруський народний танець «Растрападка», мексиканський народний танець «Авалюлько», «Арагонська хота», «Грецька сюїта»).

На аматорському етапі становлення хореографічно-педагогічної освіти репертуар колективу нараховував 25 хореографічних композицій, з початку професійно-підготовчого етапу до сьогоднішнього дня – більше 50 [9].

У 1985 за ініціативи А. Короткова збудовано окреме приміщення для народного хореографічного ансамблю «Пролісок», на базі якого в 1990 році створена обласна школа мистецтв. Створення школи мистецтв, навчання в якій було й залишається безоплатним, дало змогу на конкурсній основі відбирати талановитих дітей і виховувати їх у середовищі, наближеному до ідеальних умов розвитку творчого потенціалу дитини засобами хореографічного мистецтва: відбір дітей з урахуванням індивідуальних анатомо-фізіологічних і творчих здібностей, міцна матеріально-технічна база, професійний педагогічний колектив та, що найголовніше, директор-менеджер нового зразка, який планує, узгоджує та вдосконалює всі аспекти діяльності школи мистецтв.

На думку А. Короткова, «метою хореографічного виховання учнів у школі мистецтв є формування інтересу та любові до хореографічного мистецтва, до такого спілкування з ним, яке приводить до естетичної насолоди, до розуміння її життєвого змісту, вміння відтворювати у свідомості хореографічні образи, які розгортаються в часі та просторі; формування їх хореографічного мислення та творчого підходу до виконання виразних рухів; естетики танцювальної форми; формування творчої ініціативної особистості» [6].

Логічним продовження еволюції школи мистецтв стало створення в 1996 році на базі обласної школи мистецтв Кіровоградського обласного загальноосвітнього навчально-виховного комплексу гуманітарно-естетичного профілю (гімназія-інтернат-школа мистецтв), який нагороджений дипломом і пам'ятною медаллю як номінант альманаху «Золота книга української еліти (2001р.), срібною відзнакою альманаху «Діловий імідж України» (2005р.) та дипломом лауреата Всеукраїнського конкурсу «100 кращих шкіл України – 2006» у номінації «Школа шкіл» та ін. Це інноваційний заклад нового типу, який забезпечує безперервну загальну середню хореографічну освіту в Кіровоградському обласному загальноосвітньому виховному комплексі гуманітарно-естетичного профілю (гімназія-інтернат - школа мистецтв) та вишу – у Кіровоградському державному педагогічному університеті ім. В. Винниченка [2].

На етапі становлення хореографічно-педагогічної освіти у 2004 році в гімназії було запроваджено профільне навчання за суспільно-гуманітарним, природничо-математичним і художньо-естетичним напрямками. У 2008 році структурним підрозділом гімназії стала Кіровоградська Мала академія наук учнівської молоді.

Серед структурних компонентів навчального закладу:

1. Гімназія-інтернат – середній загальноосвітній навчально-виховний заклад, який готує талановиту молодь до вступу до Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, а також до інших вищих навчальних закладів нашої держави. У 2009/10 навчальному році в 5–11 класах гімназії-інтернату обласного комплексу навчалося 322 учня, у тому числі 126 учнів із сільської місцевості Кіровоградщини та 196 учнів із обласного центру [6].

2. Школа мистецтв включає: підготовче відділення (для дітей 5–6 років); хореографічне відділення (для учнів 1–4 класів); хореографічне відділення (для учнів 5–8 класів); класи профорієнтації (для учнів 9–11 класів), а також групи професійно-технічних училищ, технікумів, студенти вищих навчальних закладів; хореографічний ансамбль «Пролісок».

У школі мистецтв у 2013 році навчалося більше 700 учнів. Відповідно до плану школи мистецтв на 2013–2014 навчальний рік «Її головне завдання – це створення умов для підтримання в школі широкого інтелектуального фону навчання, формування в учнів стійкого та глибокого інтересу до знань. Навчаючи здібних і обдарованих дітей, викладачі прагнуть допомогти вихованцям проявити творчу активність, розвинути свою обдарованість, знайти власний нестандартний шлях розвитку» [8].

Хореографічний ансамбль «Пролісок» функціонує як творча лабораторія для учнів комплексу та студентів напряму підготовки «Хореографія» Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

3. Мала академія наук учнівської молоді – позашкільний заклад, де навчаються близько тисячі обдарованих учнів 8–11 класів із навчальних закладів Кіровоградської області. Відповідно до рішення постійної комісії обласної ради з питань освіти, культури, науки, спорту, молодіжної політики, у справах сім'ї і туризму від 11.08.2008 року № 188 з 01.09.2008 року Мала академія наук учнівської молоді є структурним підрозділом Кіровоградського обласного загальноосвітнього навчально-виховного комплексу гуманітарно-естетичного профілю (гімназія-інтернат-школа мистецтв). Діяльність Малої академії наук учнівської молоді спрямована на пошук, розвиток і підтримку обдарованої молоді, створення умов для її творчої реалізації та розширення наукового світогляду, організацію змістовного дозвілля [6].

Важливим етапом становлення та модернізації хореографічно-педагогічної освіти на Кіровоградщині стало відкриття в 1989 році за ініціативи Анатолія Короткова при спеціальності «Початкове навчання» спеціалізації «Хореографія» на педагогічному факультеті

Кіровоградського державного педагогічного інституту ім. О. С. Пушкіна. Наступними кроками утвердження хореографічної спеціальності стало утворення в 1994 році самостійної кафедри хореографічних дисциплін та переведення «Хореографії» в статус самостійної спеціальності зі спеціалізацією «Народознавство» (1997) та «Англійська мова і зарубіжна література» (1998) в Кіровоградському державному педагогічному університеті імені В. Винниченка [11].

Кафедра хореографії мистецького факультету Кіровоградського державного педагогічного університету імені В. Винниченка на чолі з професором Коротковим Анатолієм Єгоровичем стала:

- центром культурно-творчої, методичної, науково-просвітницької діяльності регіону та України;
- об'єднанням кращих мистецьких і науково-педагогічних кадрів Кіровоградщини;
- осередком професійного зростання педагогічних кадрів у галузі хореографічного мистецтва.

Викладачі й студенти кафедри хореографічних дисциплін беруть участь у концертах, фестивалях конкурсах і мистецьких заходах міста, України, близького та далекого зарубіжжя.

Синтез творчої та наукової роботи викладачів зумовив проведення на базі кафедри хореографічних дисциплін I та II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Формування естетичної культури майбутніх учителів засобами хореографічного мистецтва» (2000, 2001 рр.).

Базою для проведення наукових досліджень є науково-творча лабораторія з хореографії, яка створена кафедрою хореографії спільно з Кіровоградським обласним загальноосвітнім навчально-виховним комплексом гуманітарно-естетичного профілю.

Серед напрямів діяльності лабораторії: розробка технологічних умов для художнього виховання дітей та юнацтва засобами хореографічного мистецтва; розробка й реалізація педагогічних технологій виховання на різних рівнях хореографічної освіти; зміст хореографічної освіти та форм і методів її організації у навчальних закладах нового типу; методологія викладання хореографічних дисциплін у вищих навчальних закладах художньо-естетичного спрямування з метою формування цілісного світогляду; проведення на базі науково-творчої лабораторії з хореографії перепідготовки педагогічних кадрів; науково-методичне забезпечення хореографічної підготовки в закладах різного типу [11].

Кафедра хореографії КДПУ стала першоджерелом розробок комплексу методичного забезпечення в галузі хореографічно-педагогічної освіти України, зокрема:

1. Викладачами кафедри хореографії розроблені програми дисциплін хореографічного циклу для студентів педагогічних ВНЗ, зокрема:

- Босий В. С. є автором програм для відділень хореографії педагогічних ВНЗ «Теорія та методика українського народного танцю» (1998 р.); «Народознавство та хореографічний фольклор України» (2003 р.).

- Коротков А. Є. є автором програм для відділень хореографії педагогічних ВНЗ із дисциплін «Теорія та методика викладання народно-сценічного танцю» (2002 р.); «Теорія і методика викладання класичного танцю» (2002); «Мистецтво балетмейстера» (2003 р.).

- Похиленко В. Ф. є автором програм для відділень хореографії педагогічних ВНЗ із дисциплін «Сценічне оформлення танцю та народний костюм» (2002 р.), «Мистецтво балетмейстера» (2002 р.), «Історія хореографічного мистецтва» (2002 р.).

- Сивоконь Ю. М. є автором програм для I–V курсів відділень хореографії педагогічних ВНЗ із дисциплін «Теорія та методика класичного танцю» (1991 р.), «Теорія та методика історико-побутового танцю» (1991 р.).

2. Провідними фахівцями України в галузі хореографічного мистецтва на чолі з Коротковим А. Є. вперше були розроблені стандарти для підготовки майбутніх учителів хореографії за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр за напрямом підготовки 6.020202 Хореографія.

3. Викладачами кафедри хореографії видрукувані навчально-методичні видання, зокрема:

- Босий В. С. – методичний посібник з вивчення фольклорного матеріалу Добровеличківського та Новоархангельського районів Кіровоградської області (1997 р.).

- Кривохижа А. М. – методичний посібник з курсу мистецтва балетмейстера для хореографічних відділень педагогічних університетів «Гармонія танцю» (2006 р.).

- Коротков А. Є. – навчальний посібник «Календарні свята та звичаї українського народу» (1997 р.); методичний посібник «Методика викладання хореографії в 1–4 класах загальноосвітніх шкіл та гуртках позашкільних закладів» (2004); методичний посібник з педагогічної практики «Перші кроки до майстерності» для студентів III–V курсів напряму підготовки та спеціальності «Хореографія» (2006 р.).

- Похиленко В. Ф. – навчальний посібник «Календарні свята та звичаї українського народу» для фольклорних ансамблів шкіл мистецтв та позашкільних закладів (1997 р.); рекомендований Міністерством освіти і науки України навчальний посібник «Чарівне коло українського народного танцю» для студентів педагогічних навчальних закладів зі спеціальності «Педагогіка і методика середньої освіти. Хореографія» (2000 р.).

Кафедра хореографії КДПУ стала об'єднанням кращих мистецьких і науково-педагогічних кадрів Кіровоградщини. Кадровий склад кафедри сформувався на основі:

1. Керівників і балетмейстерів провідних танцювальних колективів Кіровограду, серед яких:

- Народний артист України, професор, засновник ансамблю танцю «Пролісок» Анатолій Єгорович Коротков.

- народний артист України, професор, заслужений діяч мистецтв України, засновник заслуженого ансамблю танцю України «Ятрань» та академічного театру народної музики, пісні і танцю «Зоряни» Анатолій Михайлович Кривохижа.

- заслужений працівник культури України, доцент, художній керівник заслуженого ансамблю танцю України «Ятрань» (1986-2002) Василь Сильвестрович Босий.

- народний артист України, професор, балетмейстером заслуженого ансамблю народного танцю України «Ятрань» (1979-1989) Віктор Федорович Похиленко.

2. Кращих випускників спеціальності «Хореографія» КДПУ ім. Винниченка:

- випускниця педагогічного факультету зі спеціальності «Початкове навчання та хореографія» КДПУ ім. В. Винниченка 1997 р. Євгенія Володимирівна Цапенко.

- випускник педагогічного факультету зі спеціальності «Початкове навчання та хореографія» КДПУ ім. В. Винниченка 1997 р. Андрій Анатолійович Коротков.

- випускник педагогічного факультету зі спеціальності «Початкове навчання та хореографія» КДПУ ім. В. Винниченка 1997 р. Ігор Васильович Спінул.

- випускник педагогічного факультету зі спеціальності «Початкове навчання та хореографія» КДПУ ім. В. Винниченка 1996 р. Костянтин Миколайович Сущенко.

Така кадрова політика дала можливість поєднати традиції та досвід керівників провідних танцювальних колективів з інноваційними ідеями кращих випускників спеціальності в процесі підготовки майбутніх учителів хореографії [11].

Кафедра хореографічних дисциплін КДПУ стала осередком професійного зростання педагогічних кадрів у галузі хореографічного мистецтва. При кафедрі проводяться практичні семінари для керівників хореографічних колективів, відкриті курси підвищення кваліфікації викладачів хореографії вищих педагогічних навчальних закладів України. Серед заходів державного масштабу Всеукраїнський семінар для керівників кафедр хореографічних дисциплін педагогічних вишів із проблеми «Хореографія як навчальна дисципліна на всіх рівнях освіти» (1997 р.) та Всеукраїнський науково-методичний семінар і майстер-клас «Збереження та розвиток народно-сценічного танцю регіонів України», який відбувся 26–28 листопада 2005 року.

Головним завданням діяльності педагогічного колективу кафедри є підготовка викладача хореографічних дисциплін, який відповідав би найвищим сучасним вимогам: чітко орієнтувався в основних напрямках сучасного хореографічного мистецтва, володів методиками викладання дисциплін хореографічного циклу, досконало оволодів технікою та сценічною майстерністю, активно займався концертною й лекторською діяльністю, мав широку ерудицію, прагнув до внутрішньої та зовнішньої досконалості [11].

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Отже, в результаті дослідження проаналізовано основні етапи становлення інноваційної педагогічної моделі хореографічного виховання «Школа мистецтв – Кіровоградський обласний загальноосвітній навчально-виховний комплекс гуманітарно-естетичного профілю (гімназія-інтернат-школа мистецтв) – Кіровоградський державний педагогічний університет» у системі хореографічно-педагогічної освіти. Визначено, що танцювальні колективи відіграли важливу роль у розвитку хореографічного мистецтва на Кіровоградщині та стали передумовою створення інноваційної педагогічної моделі хореографічного виховання. Відкриття школи мистецтв та, в подальшому, створення Кіровоградського обласного загальноосвітнього навчально-виховного комплексу гуманітарно-естетичного профілю (гімназія-інтернат-школа мистецтв), забезпечило якість, послідовність і наступність процесу хореографічного виховання дітей і молоді Кіровоградської області. Відкриття спеціальності «Хореографія» та створення кафедри хореографічних дисциплін при Кіровоградському державного педагогічного університету імені В. Винниченка як центру культурно-творчої, методичної, науково-просвітницької діяльності регіону та України, забезпечило підготовку вчителя хореографії нового покоління в системі хореографічно-педагогічної освіти України.

У подальшому планується дослідження аспектів взаємодії структурних компонентів інноваційної педагогічної моделі хореографічного виховання «Школа мистецтв – Кіровоградський обласний загальноосвітній навчально-виховний комплекс гуманітарно-естетичного профілю (гімназія-інтернат-школа мистецтв) – Кіровоградський державний педагогічний університет» в системі хореографічно-педагогічної освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кіровоградський обласний загальноосвітній навчально-виховний комплекс гуманітарно-естетичного профілю (гімназія-інтернат-школа мистецтв) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://who-is-who.ua/main/page/kirovograd2008/87/331>
2. Коротков Анатолій Єгорович [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.korotkov.openua.net.ua/work.php>

3. Коротков А. Мистецтво балетмейстера. Програма для відділень хореографії педінститутів / А. Коротков, В. Похиленко. – Кіровоград, 1995. – 14 с.
4. Мерлянова О. А. Український жіночий танець як джерело творчої діяльності хореографічних колективів [Електронний ресурс] / О. А. Мерлянова. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Uk_msshr/2011_17_1/merlan.pdf
5. Музей історії українського хореографічного мистецтва [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.prostir.museum/ua/file/683>
6. Навчально-виховний комплекс гуманітарно-естетичного профілю (гімназія-інтернат школа мистецтв) Звіт-довідь директора Короткова А. Є. про роботу облкомплексу протягом 2009–2010 н. р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://refdb.ru/look/1283864-pall.html>
7. Островська К. В. Анатолій Кривохижа – хранитель хореографічних традицій України [Електронний ресурс] / К. В. Островська. – Режим доступу : <http://ku-khsac.in.ua/kultura53/24.pdf>
8. План роботи школи мистецтв на 2013–2014 навчальний рік. – Кіровоград, 2013. – 74 с.
9. Пролісок. Народний хореографічний ансамбль [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://prolisok.org/history.html>
10. У вихорі танцю : метод. посібник [Текст] / [А. Є. Коротков, В. Ф. Похилено, В. М. Короткова та ін. ; за ред. О.О. Саленка]. – Кіровоград, 2012. – 190 с.
11. Хореографічне відділення мистецького факультету КДПУ ім. В. Винниченка. Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kspu.kr.ua/ua/khoreohrafichne-viddilennya%20/zahalna-informatsiia>
12. Ятрань. Творчий колектив [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [https://uk.wikipedia.org/wiki/Ятрань_\(творчий_колектив\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/Ятрань_(творчий_колектив)).

РЕЗЮМЕ

Андрущук Л. М. Этапы становления инновационной педагогической модели хореографического образования «Школа искусств – Кировоградский областной общеобразовательный учебно-воспитательный комплекс – Кировоградский государственный педагогический университет».

В статье проанализированы основные этапы становления инновационной педагогической модели хореографического воспитания «Школа искусств – Кировоградский областной общеобразовательный учебно-воспитательный комплекс гуманитарно-эстетического профиля (гимназия-интернат-школа искусств) – Кировоградский государственный педагогический университет»:

1. Любительский (50–80-е годы XX века), для которого характерно развитие аматорского искусства, создание в Кировограде ансамбля народного танца Украины «Ятрань» (1949 г.) и народного хореографического ансамбля «Пролісок» (1970 г.).

2. Подготовительно-профессиональный (1989-1998), для которого характерно открытие при специальности «Начальное обучение» специализации «Хореография» на педагогическом факультете

Кировоградского государственного педагогического института им. А. С. Пушкина; создание областной школы искусств (1990 г.); создание самостоятельной кафедры хореографических дисциплин при КГПУ им. В. Винниченко (1994 г.); открытие Кировоградского областного общеобразовательного учебно-воспитательного комплекса гуманитарно-эстетического профиля (гимназия-интернат-школа искусств) (1996 г.) с целью подготовки абитуриентов для Кировоградского государственного педагогического института имени В. Винниченко.

3. Этап становления и модернизации (1999 – 2016), для которого характерно презентация преподавателями кафедры хореографических дисциплин КГПУ им. В. Винниченка ряда учебно-методических изданий; повышение качества кадрового состава преподавателей кафедры хореографических дисциплин КГПУ им. В. Винниченка; расширение репертуара народного хореографического ансамбля «Пролисок»; введение профильного обучения по общественно-гуманитарному, естественно-математическому и художественно-эстетическому направлениям в гимназии (2004 г.); открытие Малой академии наук как структурного подразделения гимназии (2008 г.).

Ключевые слова: *хореографически-педагогическое образование, инновационная педагогическая модель, хореографическое воспитание, школа искусств, Кировоградский областной общеобразовательный учебно-воспитательный комплекс гуманитарно-эстетического профиля (гимназия-интернат-школа искусств), Кировоградский государственный педагогический университет.*

SUMMARY

Androschuk L. M. The stages of formation of the innovative pedagogical model of choreographic education “the school of arts – Kirovograd regional comprehensive educational complex – Kirovograd state pedagogical university”.

The stages of formation of the innovative pedagogical model of choreographic education “The school of Arts – Kirovograd regional comprehensive educational complex of humanitarian-aesthetic profile (gymnasium – boarding school – school of the arts) – Kirovograd State Pedagogical University” in the system of choreography teacher education are analyzed.

1. The amateur period (1950–1980), which is characterized by the development of amateur art. Ukrainian folk dance group “Yatran” (1949) and Folk Dance group “Prolisok” (1970) were organized in Kirovograd.

2. The preparatory and professional (1989–1998), which is characterized by opening of the specialization “Choreography” at the specialty “Elementary education” at the Pedagogical department of Kirovograd State Pedagogical Institute named after O. S. Pushkin. The creation of a regional school of arts (1990); the creation of an independent chair of dance disciplines at Kirovograd

State Pedagogical Institute named after V. Vynnychenko (1994); organization of Kirovograd regional educational complex of humanitarian-aesthetic profile (gymnasium – boarding school – school of the arts) (1996) in order to train students to study at Kirovograd State Pedagogical Institute named after V. Vynnychenko.

3. The stage of formation and modernization (1999–2016), during which teachers of choreography department of Kirovograd State Pedagogical University named after V. Vynnychenko presented series of educational publications; the quality of teaching staff of the choreography department of Kirovograd State Pedagogical University named after V. Vynnychenko had improved; the repertoire of folk choreographic group “Prolisok” had expanded; the profile education in social-humanitarian, natural-mathematical, artistic-aesthetic directions in the gymnasium (2004) was introduced; Minor Academy of Sciences as a structural unit of gymnasium (2008) was organized.

Key words: *choreographic pedagogical education, innovative pedagogical model, dance education, art school, Kirovograd regional comprehensive educational complex of humanitarian-aesthetic profile (gymnasium – boarding school – school of the arts), Kirovograd State Pedagogical University.*